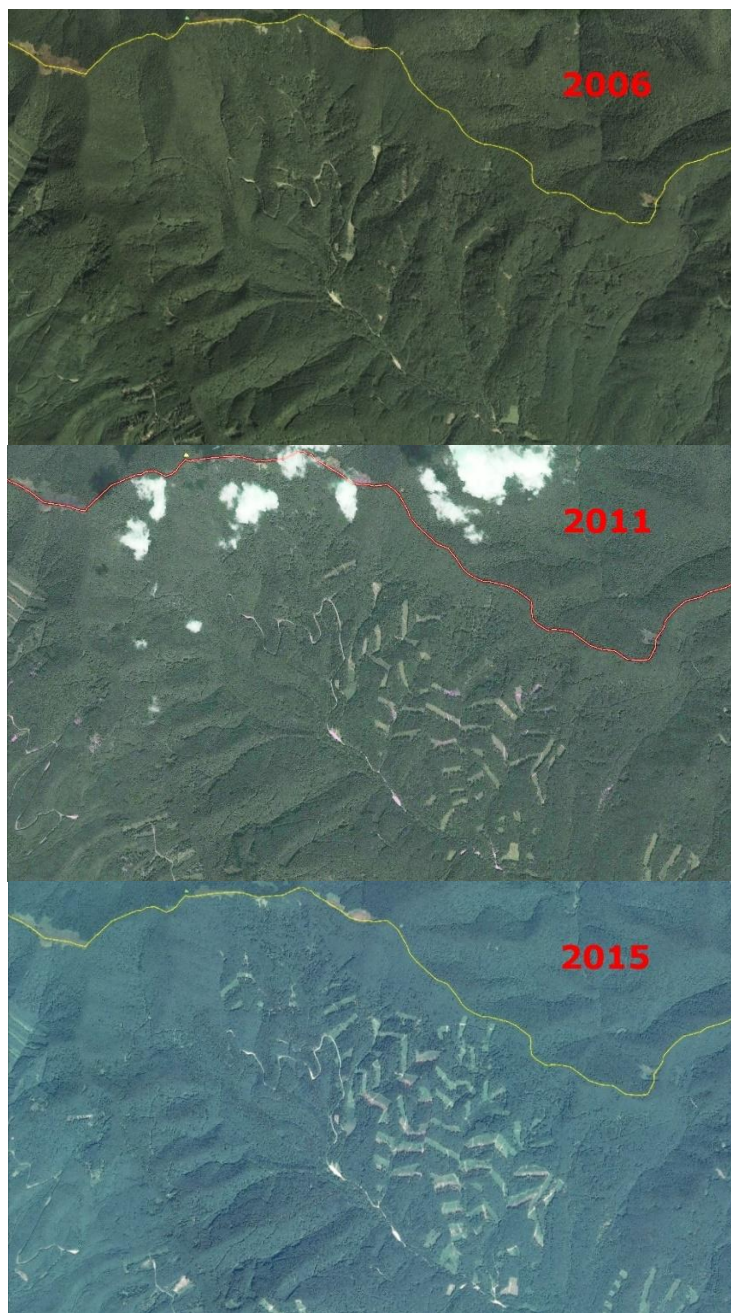

Vývoj ťažby dreva na území slovenskej časti UNESCO lokality v rokoch 2006 až 2015 (Národný park Poloniny, dolina Zbojského potoka)

Zdroj: Google Earth

LOKALITA SVETOVÉHO DEDIČTVA UNESCO V OHROZENÍ

Slovenská republika klame medzinárodnému spoločenstvu

Karpatské bukové pralesy sú v ohrození! Slovenská republika nedokáže zabezpečiť ich ochranu v rámci lokality Svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO „Karpatské bukové pralesy a staré lesy Nemecka“.

- Slovenská republika klame medzinárodnému spoločstvu o skutočnom stave slovenskej časti lokality Svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO „Karpatské bukové pralesy a staré lesy Nemecka“ už od roku 2005, keď MŽP SR podalo nominačný projekt.
- Prevažná väčšina (67 %) slovenskej časti tejto UNESCO lokality nemá zabezpečenú potrebnú ochranu ani 10 rokov od zápisu lokality na Zoznam svetového dedičstva.
- Presné hranice slovenskej časti pozostávajúcej z piatich komponentov nie sú známe, a preto ani neboli nikdy vyznačené v teréne.
- Na území sa ťaží drevo ako v akýchkoľvek iných lesoch, loví sa zver, v pláne je výstavba lyžiarskeho strediska, lanovky či cestného hraničného prechodu do Poľska.
- Slovenská republika porušuje pravidlá stanovené UNESCO-m.
- Samotný predmet ochrany, karpatské bukové pralesy, čelí vážnej hrozbe a môže byť nenávratne zničený.

Trilaterálnej (Slovensko, Ukrajina a Nemecko) lokalite Svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO „Karpatské bukové pralesy a staré lesy Nemecka“ hrozí zánik kvôli ťažbe dreva, lovu zveri a developerským aktivitám v jej slovenskej časti. Ohrozená je tým aj snaha 10 krajín o pripojenie svojich unikátnych bukových lesov, aby tak vznikla medzinárodná lokalita s najväčším počtom zúčastnených strán na svete.

Bukové lesy na Slovensku a Ukrajine boli zapísané do Zoznamu svetového dedičstva v roku 2007. Následne v roku 2011 bola táto UNESCO lokalita rozšírená o staré lesy Nemecka a v súčasnosti sa o pripojenie snaží ďalších desať krajín. Ich snahy však môžu stroskotať na neschopnosti Slovenskej republiky zabezpečiť potrebnú ochranu slovenskej časti.

Slovenská republika klame medzinárodnému spoločenstvu o skutočnom stave slovenskej časti lokality už od roku 2005, keď MŽP SR predložilo nominačný projekt. Táto UNESCO lokalita pozostáva z troch komponentov v Národnom parku Poloniny a z jedného vo Vihorlate. Doposiaľ však nie sú známe ich presné hranice, a teda ani nie sú vyznačené v teréne. Doslova tak nikto nevie, kde presne sa táto UNESCO lokalita na Slovensku nachádza.

Lesoochranárske zoskupenie VLK upozorňuje na nedostatočnú ochranu od roku 2008. Prevažná väčšina (67 %) z celkovej výmery 5 770 hektárov nemá zabezpečenú ochranu ani 10 rokov po zápise do Zoznamu svetového dedičstva a v najviac ohrozenej časti, vo Vihorlate, je chránených dokonca iba 6 % územia. A tak sa na vyše 3 860 hektároch UNESCO územia rúbu stromy ako v akýchkoľvek iných lesoch, loví sa tu zver individuálne či na spoločných poľovačkách, stavajú sa nové poľovnícke posedy, dokonca je v tomto území možné loviť aj vlkov. Naplánované sú tu developerské projekty, ako napríklad výstavba lyžiarskeho strediska, lanovky či cestného hraničného prechodu do Poľska.

V roku 2011 síce Štátna ochrana prírody SR podala návrhy na vyhlásenie nových rezervácií s najvyšším stupňom ochrany, ktoré by všetky uvedené problémy vyriešili, avšak táto snaha nebola nikdy dovedená do úspešného konca.

Ďalším negatívnym faktom je, že hoci Slovensko v nominačnom projekte uviedlo, že v plánoch starostlivosti o nominované územie je zaručená bezzásahovosť a prísna ochrana nominovaných lesov, donedávna žiaden takýto

plán neexistoval. Plán starostlivosti o Národný park Poloniny bol schválený až v roku 2016, teda deväť rokov po zápise lokality do UNESCO zoznamu. Nakoľko však národný park je aj držiteľom Európskeho diplomu (udeľuje sa Radou Európy prírodným a poloprírodným chráneným územiám, ktoré sú zároveň manažované príkladným spôsobom), jednou z hlavných podmienok na predĺženie jeho platnosti bolo prijatie plánu starostlivosti. Experti Rady Európy podrobili tento plán detailnej kontrole a svoje zistenia publikovali vo februári 2017. Plán starostlivosti o Národný park Poloniny vyhodnotili ako „prevažne všeobecný a informatívny“, bez „jasnej vízie a stratégie“, s chýbajúcimi údajmi o tom, ako „bude výnimočná svetová hodnota tohto územia chránená v dlhodobom horizonte“. Experti tiež zdôraznili, že „je zrejmé, že sa na území v rámci lesného hospodárenia plánujú rozsiahle ťažobné aktivity, ktorými sa bude trvalo a výrazne zasahovať, vrátane aktívnych manažmentových opatrení ako výsadba hospodárskych drevín, namiesto toho, aby sa podporila a jednoducho umožnila prirodzená obnova a ďalšie prirodzené ekologické procesy“. A zatiaľ čo tento plán starostlivosti je hodnotený ako nedostatočný, tvorba plánu starostlivosti o Vihorlat ešte ani nezačala.

VLK je presvedčený, že predmet ochrany UNESCO lokality „Karpatské bukové pralesy a staré lesy Nemecka“, teda samotné karpatské bukové pralesy, je vážne ohrozený a je potrebné vykonať zásadné opatrenia na ochranu tejto lokality. VLK preto podal žiadosť na sekretariát Výboru svetového dedičstva na jej zaradenie do Zoznamu ohrozených lokalít. Predíde sa tak aj zmareniu snáh ďalších 10 krajín o pripojenie svojich bukových lesov k tejto lokalite.

Ak sa vám na základe uvedených informácií zdá absurdné, že takáto lokalita bola zapísaná do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO, tieto tvrdenia je možné overiť v odporúčaniach z 39. zasadnutia Výboru svetového dedičstva (dokument WHC-15/39.COM/19).

Ak sa chcete dozvedieť viac, môžete kontaktovať Lesoochranárske zoskupenie VLK e-mailom na peto@wolf.sk alebo na telefónnom čísle 0915 133 563.

LZ VLK
082 13 Tulčák 310
+421 51 77 89 488
alfa@wolf.sk
www.wolf.sk